Unusual experiences with breeding tragopans

John Corder

Neobvyklé zkušenosti s chovem satyrů

Kohout satyra obecného s červenými běháky

Samci mnoha druhů mění v době páření svoje zbarvení. Mnoho ptáků, jako např. kachny přepeřují do speciálního maskovacího šatu v období, kdy jim dorůstají letky a některé druhy ptáků vytvářejí speciální ornamenty, např. papuchalk se svým zobákem. Několik druhů ptáků je známo změnou barvy kůže během sezóny rozmnožování. Příkladem může být pštros, jehož nohy mají jasně červenou barvu při předvádění potencionální družce.

Kohouti satyrů mají v období páření také červenější běháky, speciálně při předvádění, především satyr obecný – *Tragopan satyra*, satyr Temminckův - *Tragopan temminckii* a satyr černohlavý - *Tragopan melanocefalus*. To, že jsou satyři schopni změnit v době páření barvu svých běháků, není překvapením; nakonec mnoho bažantů a kurů mají poušky, které se zvětší a výrazně zčervenají při předvádění před slepicí.

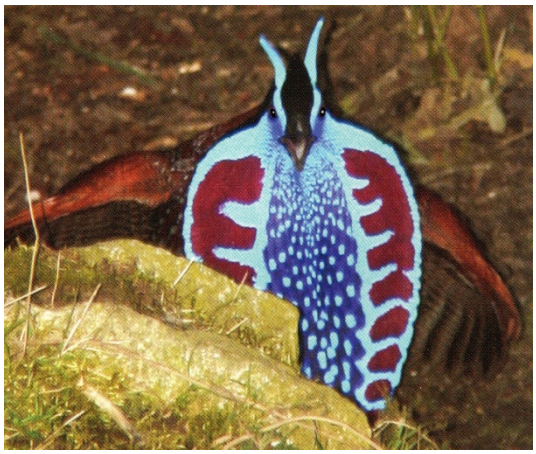

Kohout satyra Temminckova předvádějící svůj „bryndáček“

Vidí satyři ultra fialově?

Pokud jste někdy měli to štěstí večer zblízka pozorovat kohouta satyra při předvádění jeho „bryndáčku“ slepici, mohli jste zaznamenat, že na bryndáčku je jasný náznak zbarvení, které naznačuje širší barevnou škálu, než může vidět lidské oko. Lidé mají v oku tři druhy barevných receptorů, ale mnoho druhů ptáků má čtyři. To znamená, že ptáci nevidí stejné barevné spektrum, které vidí lidé, ale vidí zároveň ultrafialové spektrum.

V poslední době probíhá intenzivní výzkum na poli ptačího vidění. Ve Velké Británii probíhá tento výzkum na Bristolské Universitě a některé z jejich poznatků můžete vidět na: http://www.bristol.ac.uk/biology/research/behaviour/vision/4d.html. Možná v budoucnu bude mít někdo příležitost vlastnit příslušnou kameru a objeví, jaké barvy satyři skutečně vidí.

Vejce satyrů

Pokud chováte satyry, možná jste pozorovali, že čerstvě snesené vejce může občas mít mírně červený odstín, který často může po hodině nebo dvou zmizet. Na fotografii vejce nalevo bylo právě sneseno, vejce napravo bylo sneseno o tři dny dříve. O den později byla obě vejce barevně podobná vejci napravo - snesenému dříve.

Mrzutý starý pán

Kohout satyra obecného pelichající po období páření

Někteří členi WPA chovající satyry je podporují v jejich vlastním odchovu kuřat. Obvykle se kohout o kuřata nestará, s výjimkou kdy je potrava na zemi. Potom budou kohouti příležitostně krmit i velmi malá kuřata. Zdá se zajímavé, že se toto nikdy nestane, když je potrava předkládána v krmítkách (miskách). Proto v období, kdy slepice vodí kuřata, potravu připravujeme v misce, ale potom předkládáme na zem.

Když se období páření blíží ke konci a slepice zasednou na snůšku, kohouti začínají přirozeně pelichat. Voliéra je brzy pokryta vypelichaným peřím ze svatebního šatu. Zdá se, že kohouti když ztratí své zářivé peří, se trochu zklidní. Pravděpodobně se jedná o přirozenou cestu, jak po splnění svého úkolu oplodnění vajec, kohouti částečně ztratí energii a ráznost. To zajišťuje, že kohout necítí potřebu se před slepicí agresivně ukazovat v době, kdy vodí kuřata.

Nicméně občas se kohouti speciálně satyra obecného mohou náhle stát zabijáky kuřat. Často se to stane po několika letech, kdy se projevovali jako skvělí rodiče. Z naší zkušenosti víme, že se tak děje náhle nejčastěji ve věku 6 nebo 7 let. Pokud se jednou stanou zabijáky kuřat, zdá se být rozhodnuto, že jimi zůstanou po zbytek života.

Týden staré kuře satyra obecného zabité 7letým kohoutem

Lovci myší

Kohout satyra obecného chytil a zabil myš

Kdokoliv choval bažanty, mohl mít ve svých voliérách občasné noční návštěvy od myší. I hustá kovová oka dovolují mladým myškám dostat se do voliér. Bojujeme nekonečnou bitvu, abychom se zbavili těchto nevítaných návštěvníků. Vždy jsme chovali bažanty Wallichovy a zdálo se nám, že ti si chytání a zabíjení myší užívali. I náš satyr obecný během svého 21letého života pochytal mnoho myší.

Kohouti sedící na vejcích

Většina knih o chovu bažantů uvádí, že slepice vysedí vejce sama, objevují se však výjimky, kdy kohout vyseděl snůšku vajec sám a potom pomáhal při výchově kuřat. Nejčastěji se to stává, když mladá slepice nemá vyvinuté správné instinkty a kohout potom převezme tyto mateřské povinnosti.

Obvykle kohout sedí v neobvyklé pozici s hlavou nataženou dopředu a tělem jakoby zploštělým. Celkem často na sebe bere tuto úlohu kohout bažanta stříbrného, stejně jako je toto chování známé také u satyrů. Zajímavé je, že v následujícím rozmnožovacím období, slepice obvykle objeví svoji pravou roli a kohout se potom vrátí ke svému předpokládanému chování.

Kohout satyra Temminckova sedící na snůšce vajec

Slepice satyra Cabotova s kuřetem

Z originálu v The International Newsletter of the World Pheasant Association (issue 90) přeložil a upravil pro potřeby WPA CZ-SK.

Ing. Jiří Mrnka